

כלומר: בעבודת פרוייקט נשאת החבילות המיוחדות אכן עבדו שני פועלים, אך כל אחד מהם הרים לבד כל אחת מן החבילות.
 אשר על כן, קבע בית הדין האזורי בכל זאת, כי את החבילה המיוחדת נשא העובד לבד, לקומה השלישית, כמו גם את יתר החבילות (שהועמסו לעגלות, מבלי להעלותן במדרגות למחסנים הנמצאים בקומות האחרות).

ואומנם, אף ב"כ המוסד לכיסוח לאומי הסכים, כי נציגו בבית הדין האזורי לא חקר את העותר בנקודה זו, ואף לא חלק על העובדות בנקודה זו. (ראה בפרוטוקול הדיון עמוד 3 שורה 9 נספח ז' לעתירה).
 יתרה מזאת, מלבד העותר, כל יתר העדים שכולם הובאו מטעם העותר, לא נחקרו כלל נגדית על ידי ב"כ המוסד לכיסוח לאומי. תמיהה זו הועלתה אף על ידי אחד השופטים של בית הדין הארצי לעבודה, בפרוטוקול הדיון עצמו (ראה עמוד 3 שורה 8 שורה 12 בנספח ז').
ובכל זאת, התערב בית הדין הארצי לעבודה, בחיקון העובדות.

(ה) האם התבקש בית הדין הארצי לתקן את העובדות כך שאת החבילה הספציפית, נשא העותר לבדו ?

התשובה היא לאו ברחל ביתן הקטנה, אפילו ב"כ המשיב (שלא הגיש ערעור שכנגד על העובדות) לא הרהיב עוז לטעון זאת אף בעל פה. (ראה סעיף 4 א' לפסק הדין נספח א' שם צויון, כי ב"כ המשיב מס' 2 ביקש לתקן את העובדות, כך שהעבודה נעשתה על מכלול החבילות עם עובד אחר אך, לא על החבילה הספציפית).

(ו) ה א ס ת י ק ו נ ע ו ב ד ה כ ה מ ה ו ת י ת (שאינה נובעת מטעות בתאריך, כפי שתוקנה העובדה שהתבקשה על ידי העותר) י ת כ ן ל ל א ש מ י ע ת ע ד ו י ו ת נ ו ט פ ו ת , א ו ח ק ל ר ו ת נ ג ד י ו ת , רק על סמך מסקנה לוגית (שמהווה טעות טאטולוגית) מ ק ר י א ת ש ו ר ה א ח ת ב ת צ ה ל ר א ח ד ה ע ד י מ ? (ראה נספח י"א).

הכוונה לעד אפרים שווידואקר שהעיד כי בעבודה זו נהגו לעבוד שני אנשים, ברם עובדה זו לא סותרת שכל אחד נהג להרים לבד כל חבילה. ובמיוחד אין עובדה זו סותרת שמאחר והמסליע לעותר הלך לנוח, כאמור בתצהירו של העד אפרים שווידואר נאלץ העותר להרים את החבילה הספציפית לבד.

ברי, כי התערבות זו בעובדות, אינו עולה בקנה אחד עם הנפסק בע"א 207/86 מגן נ' בכר [ס' 2.1. לעתירה] כי שינוי התרשמות ישירה של בימ"ש ע"י ערכאה של ערעור צריך שתתבסס על עובדות המראות בעליל, כי יש יסוד לשינוי. העותר יטען, כי במקרה דנן, לא זו בלבד שלא הונחו ראיות בעליל לשינוי - אלא שהשנוי אינו נתמך בכל ראיה שהיא.

15. הכאבים הופיעו בעת הרמת החבילה

15.1 עובדה נוספת (שאינה מהותית לדעת ב"כ העותר) שהתבקש בית הדין הארצי לעבודה על ידי המשיב מס' 3 בעל פה לתקן, היתה כי הכאבים הופיעו רק כמחצית השעה לאחר הרמת החבילה, היינו: בעת נהיגת הטרקטור (ראה טעיף 4/ב לפסק דינו של המשיב מס' 1).

שוב נדגיש כי ב"כ הבטל"א בקש לתקן העובדה, למרות שבית הדין האזורי שמע כבר טענותיו בענין זה ודחה אותם, אגב קבלת החלטת ביניים בדבר העובדות (לאחר חקירת עדים) ביום 10.4.88 ר' נספח (ג) (ב) לעתירה.

15.2 שוב יטען העותר, כי בהתרת השמעת טענה זו שגה בית הדין הארצי לעבודה בכך, שהתיר שנוי חזית ללא נימוקים מיוחדים, בניגוד לעקרונות דיני הדאיות, לסדר הדין האזרחי, ותוך פגיעה בכללי הצדק הטבעי.

15.3 התוצאה היתה כי בית הדין הארצי לעבודה לא התערב בממצא זה של בית הדין האזורי לעבודה בקובעו (עמוד 2 לפסק הדין, שורה אחת לפני הסוף) "לא מצאנו מספיק חומר להתערבות בקביעה זאת של בית הדין קמא".

15.4

א. בכל זאת, העותר יטען כי עובדה זו אינה מהותית לצורך ההכרה בארוע כתאונת עבודה, וכל כך למה ?

ב. עצם הרמת החבילה לא הוטלה בספק באופן ממשי על ידי ב"כ המשיב מס' 2. יתרה מזאת, אף כאשר הובא עובד נוסף להעיד על הרמת החבילות המיוחדות, לא נחקר נגדית בנקודה זו. ב"כ המשיב מס' 2 הסכים לקבל תצהירו כלשונו ביום הערעור ר' עמוד 3 לפרוטוקול (נספח ז') שורה 9.

יודגש כי עד זה, אפרים שווינדקאר העיד בתצהירו אודות המקרה, לא נחקר חקירה שכנגד. וכך העיד העד:

"באותו יום הורה לי מנהל המחלקה לעבוד עם יצחק, מאחר והעובד דרך קבע עם יצחק הלך לנוח. ראיתי את יצחק חוזר מאד ולשאלתי ענה, שבעת נשיאת מטען כבד למחסן, נתקף בכאבים ונשטף זעה, וכי הוא מרגיש רע. המשכנו בנסיעה, ולפתע עצר יצחק שטוף זעה וסובל מכאבים בחזהו..."

עדות זו משמשת כראיית סיוע, לגרסת המערער, באשר עד זה העיד כי ראה את העותר כשהוא חוזר מאד - לאחר הרמת המשא, בזמן התרחשות הדברים, וזאת בטרום פקדו העותר הכאבים בחזה, בעת הנסיעה בצוותא !!!

העד העיד איפוא כי, במו עינו ראה את העותר, לאחר הרמת המשא כשהוא חוזר מאד, ולאחר זמן, קצר נכח עת פקדו את העותר הכאבים - בעת הנסיעה.

ג. עצם היות החבילה כבדה במיוחד (מעל 30 ק"ג) לא הוטל בספק מעולם על ידי ב"כ המשיב מס' 2, אשר לא חקר כלל נגדית, את העותר אודות תצהירו בנקודה זו.

ד. עצם הרמת החבילה הכבדה הספציפית לבד, לא הוטלה בספק על ידי ב"כ המשיב. מאחר והעותר נקט בתצהיר בלשון גוף ראשון, נשאתי הרמתי, וכו' ולא נשאנו, הדמנו. העותר לא נחקר הקירה נגדית, ע"י ב"כ הביטוח הלאומי, גם אודות נקודה זו. כמו כן, לא היה זכר לכך שהעיד או הצהיר, מי מהעדים, שאת החבילה הספציפית הכבדה, הרים העובד ביחד עם עובד אחר. יתרה מזאת, המומחה הרפואי מטעם בית הדין האזורי, פרופ' בלום, קבע שמבדיקתו, עולה כל העותר לקה באוטם שריר הלב, לאחר שנקט במאמץ פיזי מוגבר וכי "דבר זה הביא לבוא האוטם".

ה. סלע המחלוקת היה מתי הופיעו הכאבים מבשרי האוטם, האם בעת הרמת החבילה? או כחצי שעה לאחר מכן, בעת נהיגת הטריקטור?

מה לי הופעת הכאבים בו זמנית עם הרמת החבילה, מה לי הופעת הכאבים כמחצית השעה מאוחר יותר?

סמליות זמנים חזקה בין הארוע (הרמת החבילה) לבין התקף האוטם, קלימת גם קלימת. ודי בכך לבית המשפט כדי להכיר בסמליות הזמנים, כמעידה על קשר סיבתי בין הארוע של הרמת חבילה מיוחדת, לבין התקף האוטם של שריר הלב. (אסמכתאות משפטיות פורטו בחלק המשפטי).

ו. יתרה מזאת, בית הדין האזורי הטיל ספק במועד הופעת הכאבים מבשרי האוטם, בשל הטעות בקריאת התאריך על גבי סיכום האשפוז בבית החולים. משהוכחה טעות זו, (עמוד 2 לנספח א' לעתירה) אין זה צודק וראוי כי, שבית הדין הארצי לעבודה, יטיל ספק נוסף באמינות גרסת העותר ויקבע, כי לא ברור אם הכאבים הופיעו בעת הרמת החבילה, או כחצי שעה לאחר מכן. אם כי, כאמור, אין לעובדה זו חשיבות כלשהי לצורך קביעת הקשר הסיבתי.

16. האם בית הדין האזורי קבע שביום הופעת האוטס התאמץ העותר מאמץ רגיל, ולכן יש לדחות את התובענה? התשובה לא.

16.1 בשורה 11 בעמוד 3 לפסק דינו של המשיב מס' 1, קובע בית הדין הארצי בנתחו את פסק דינו של בית הדין האזורי כדלהלן:

"מפסק הדין עולה כי בית הדין האזורי היה ער למבחן החדש, (מבחן המאמץ הבלתי רגיל, ר.א., ד.ל.) והגיע למסקנה, שלא היה למעורר ביום הופעת האוטס מאמץ בלתי רגיל, ועל כן דחה את התביעה".

16.2 העותר טוען באשר לכך, כי המשיב מס' 2 טעה טעות משפטית מהותית, בקריאת פסק דינה של הערכאה דלמטה. ההנמקה נעוצה בכך, שהעותר יגע ומצא, שאין זכר לקביעה כי המאמץ רגיל, בפרוטוקול ובפסק דינו של בית הדין האזורי.

מאין שאב בית הדין הארצי, ממצא משפטי זה, בנתחו את פסק דינו של בית הדין האזורי?

רק למשיבים הפתרוניים.

לודגש כי הטעות בילתה אין, לדחייית התובענה בבית הדין האזורי, היתה הערת כב' השופט ירושלמי, כי העותר אושפז יומים, לפני הארוע בגלל כאבים בחזה. יצויין כי השופט ירושלמי קבע כי השאלה הצריכה להכרעתו [עמד 2 לפסק הדין] הינה שאלת קשר הסיבתי. ואשר על כן, ברי כי הטעות גרמה לדחייית התובענה ולא כקביעת בית הדין הארצי, בדבר "הגעה" למסקנה כי לא היה לעותר מאמץ בלתי רגיל. ראה דבריו התומכים של שופט בית הדין הארצי בפרוטוקול הדיון נספח ז' בע' 3 שורה 3: "פס"ד של ירושלמי (שופט בית דין האזורי) נאחז רק בקשר הסיבתי לא בעשון, מתייחס לפער של היומיים". ע' 1 שורה 3: "פסק הדין" (של בימ"ש קמא - א.ר. - ד.ל.) מושתת על היומיים".

16.3 לא זו אף זו, בעובדות פסק דינו של בית הדין האזורי כפי שציטט אותם, אף המשיב מס' 1 בפסק דינו, קבע בית הדין האזורי באופן חד משמעי, כי החבילה היתה כבדה במיוחד.

משמע, היה קיים מאמץ מיוחד שאם לא כן, לא היה צורך לציין את כובד החבילה (והחבילות) ככובד מיוחד.

16.4 לתר על כן, המומחה שמונה מטעם בית המשפט, פרופ' א.בלום, קבע בחוות דעתו, כי האוטם של החולה הופיע לאחר שהנ"ל ביצע "מאמץ גופני מוגבר". כלומר, לא היתה מחלוקת כי באותו יום עבד העותר בנשיאת חבילות, שהיו מאמץ גופני רב ומיוחד.

16.5 כל העדים העידו כי החבילות היו כבדות במיוחד ואיש לא חלק על כך, ואף לא נחקר נגדית בנקודה זו.

מדוע, מצא לנכון, בית הדין הארצי, להתערב בממצא עובדתי זה מבלי שנתבקש לכך על ידי המשיב מס' 2, ומבלי שקיימת ערות סותרת למיוחדות הכובד של החבילות!?

בכך מעלה העותר בעתירתו תמיהה חמורה על טעות משפטית מהותית נוספת של בית הדין הארצי. טעות זו נעשתה, שוב מתוך חריגה מטמכות ותוך פגיעה בכללי הצדק הטבעי, מבלי שניתנה לעותר אף קצה קציה של זכות טיעון נאותה כלשהי בנקודה זו, אף לא ביום הדיון בערעור.

16.6 יתרה מזאת, יש לזכור כי בית הדין האזורי לעבודה, דחה את התובענה אך זרק, בהתבסס על הופעת כאבים מבשרי בוא האוטם יומיים קודם לכן (סעות שהוכרה בערעור (ראה ע' 2 לערעור) ואף הסכים לה ב"כ המוסד לביטוח לאומי].

ראה עמוד 3 לפרוטוקול בית הדין הארצי נספח ז' לעתירה שורה 3. השופט: "פסק הדין של ירושלמי (בית המשפט האזורי) נאחז רק בקשר הסיבתי, לא בעישון. מתייחס לפער של היומיים". ע' 1 שורה 13: "פסק הדין מושתת על היומיים". בית הדין האזורי לא דחה את התובענה בהתבסס על אי מיוחדותו של המאמץ, שהיו אף יצא מהנחה שהחבילה היתה כבדה במיוחד. לא זו אף זו, בית הדין האזורי לא היה ער כלל למבחן המאמץ המיוחד, ואין זכר לכך בפסק דינו המצורף להודעת הערעור. על סמך מה, איפוא, מוצא לנכון, בית הדין הארצי לקבוע בשורה 11 לפסק דינו בעמוד שלו:

"מפסק הדין עולה, כי בית הדין קמא היה ער למבחן החדש" שנבע, מהלכה ששונתה בין תקופת שמיעת העדויות, לבין מועד מתן פסק הדין של בית הדין דלמטה" ???